

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL INTEGRALIOS PAGALBOS PLĖTROS 2022–2029 METŲ VEIKSMŲ PLANO
PATVIRTINIMO**

2022 m. rugpjūčio 24 d. Nr. A1-552
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 17 d. nutarimu Nr. 892 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8.8.1 papunkčiu ir įgyvendindama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.1.7 veiksmą „Plėtoti tvarią ilgalaikės priežiūros paslaugų asmens namuose sistemą (integralios pagalbos plėtra)“,

t v i r t i n u Integralios pagalbos plėtros 2022–2029 metų veiksmų planą (pridedama).

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Monika Navickienė

INTEGRALIOS PAGALBOS PLĖTROS 2022–2029 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Integralios pagalbos plėtros 2022–2029 metų veiksmų planas (toliau – veiksmų planas) nustato integralios pagalbos tikslą, uždavinius, projekto reikalavimus, veiksmų plano įgyvendinimo kryptis ir remiamas veiklas, laukiamus rezultatus ir veiksmų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijus.

2. Veiksmų plane vartojamos sąvokos:

2.1. **Integrali pagalba** – dienos socialinė globa ir slauga, teikiama vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims;

2.2. **Mobilioji komanda** – socialinių paslaugų srities ir slaugos specialistai (socialinis darbuotojas, individualios priežiūros darbuotojas, slaugytojas, slaugytojo padėjėjas, prireikus – psichologas, reabilitacijos specialistas ir kt.), kurie, dirbdami kartu, teikia integralią pagalbą;

2.3. kitos veiksmų plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme vartojamas sąvokas.

3. Veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpis – 2022–2029 metai.

4. Savivaldybėse neišplėtos dienos socialinės globos namuose paslaugos, nors slaugos paslaugų namuose teikimas ir finansavimas reglamentuotas Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. V-1026 „Dėl Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo reikalavimų ir šių paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo tvarkos aprašas), dienos socialinės globos teikimas ir finansavimas – Socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Socialinės globos normų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“.

Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos šalyse, visuomenė sparčiai sensta: daugėja

vyresnio amžiaus asmenų, sergančių keliomis lėtinėmis ligomis, todėl vis labiau reikia koordinuotai teikiamų ilgalaikių kompleksinių sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. paslaugų namuose gavėjų – senyvo amžiaus ir asmenų su negalia – skaičius, palyginti su 2010 m., padidėjo 63,5 proc., o palyginti su 2015 m. – 18,1 proc.

Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai buvo pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Vyriausybės programa), numatyta ieškoti naujų būdų kuo daugiau padėti atskirtyje atsidūrusiems visuomenės grupėms: asmenims, netekusiems darbo ir pajamų, neįgaliesiems, artimuosius slaugantiems asmenims, vienišoms motinoms ar tėvams, vienišiams pensininkams ir kitiems visuomenės nariams, kuriems parama šiandien reikalingiausia. Todėl, atsižvelgiant į Vyriausybės programos 93.4 papunktį, pagal kurį numatoma plėsti globos ir slaugos priežiūros paslaugas namuose, didinti paslaugų namuose įvairovę suprantant, kad asmeniui svarbiausia – kuo savarankiškiau ir ilgiau gyventi savo namuose, taip pat į Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.1.7 veiksmą, kuriuo numatyta plėtoti tvarią ilgalaikės priežiūros paslaugų asmens namuose sistemą (integralios pagalbos plėtra), būtina plėtoti nestacionarias paslaugas, ieškoti įvairių formų paslaugų, alternatyvių stacionariai globai ar slaugai.

5. Siekiant spręsti kompleksiskai teikiamų paslaugų (socialinių ir slaugos paslaugų) prieinamumo problemas, 2012–2015 metais buvo įgyvendinama Integralios pagalbos plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. A1-353 „Dėl Integralios pagalbos plėtros programos patvirtinimo“, finansuojama Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis. 21 savivaldybė įgyvendino bandomuosius projektus – teikė integralią pagalbą savo gyventojams.

2015 m. atliktas Integralios pagalbos veiksmingumo ir pritaikomumo tyrimas parodė, kad integralią pagalbą jos gavėjai ir savivaldybės vertina itin palankiai, todėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-435 „Dėl Integralios pagalbos plėtros veiksmų plano patvirtinimo“ buvo patvirtintas Integralios pagalbos plėtros veiksmų planas 2016–2023 metams. Pagal šį veiksmų planą integrali pagalba pradėta teikti visose šalies savivaldybėse, išskyrus Neringos savivaldybę. Iki 2022 m. rugpjūčio 1 d. integralios pagalbos projektai, kurie buvo įgyvendinami pagal nurodytą veiksmų planą, baigti įgyvendinti 57 šalies savivaldybėse.

II SKYRIUS VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Veiksmų plano tikslas – integralios pagalbos vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims teikimas ir plėtra.

7. Veiksmų plano uždaviniai:

7.1. gerinti dienos socialinės globos asmens namuose teikimo kokybę, įtraukiant slaugos paslaugas;

7.2. užtikrinti integralios pagalbos ikimokyklinio amžiaus vaikams su negalia (iki 7 m.) teikimą valstybės ir savivaldybių įstaigose, kuriose įgyvendinamos ikimokyklinio ugdymo programos;

7.3. užtikrinti integralios pagalbos teikimą, telkiant mobiliąsias komandas;

7.4. skatinti ir palaikyti neformalią pagalbą, specialistų, bendruomenės narių bendradarbiavimą organizuojant ir teikiant integralią pagalbą.

8. Integralios pagalbos gavėjai – vaikai su negalia, suaugę asmenys su negalia, senyvo amžiaus asmenys.

III SKYRIUS INTEGRALIOS PAGALBOS TEIKIMO REIKALAVIMAI

9. Integrali pagalba teikiama įgyvendinant 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšomis finansuojamą projektą (toliau – projektas). Projektas gali būti įgyvendinamas visose savivaldybėse.

10. Projekto pareiškėja – Europos socialinio fondo agentūra (toliau – ESFA).

11. Galimi projekto partneriai – viešieji, privatieji juridiniai asmenys, teikiantys integralią pagalbą.

12. Projekto partnerius konkrečioje savivaldybėje ne ilgiau kaip per 90 kalendorinių dienų nuo veiksmų plano įsigaliojimo dienos atrenka savivaldybės administracija, laikydama savo patvirtintos projekto partnerių atrankos tvarkos. Savivaldybės administracija užtikrina skaidrią, objektyviais kriterijais paremtą viešą projekto partnerių atranką.

13. Projekto partneriams keliami šie reikalavimai:

13.1. turėti ne mažesnę nei 2 metų dienos socialinės globos ir slaugos paslaugų teikimo savivaldybės, kurioje planuoja teikti integralią pagalbą, teritorijoje patirtį;

13.2. įgyvendinant projektą, užtikrinti jo atitiktį dienos socialinės globos ir slaugos paslaugų teikimo reikalavimams (pvz., turėti reikiamas licencijas paslaugoms teikti);

13.3. atrenkant partnerius, jiems gali būti nustatyti ir kiti papildomi (pvz., kvalifikaciniai) reikalavimai.

14. Projekto partnerių atrankos rezultatai įforminami savivaldybės administracijos sudarytos projekto partnerių atrankos komisijos posėdžio protokolu (toliau – protokolas), kuriame turi būti nurodyta, kad projekto partneriai atrinkti savivaldybės administracijos patvirtinta tvarka ir atitinka veiksmų plano 13.1–13.2 papunkčiuose ir 13.3 papunktyje nurodytus reikalavimus (jei jie buvo nustatyti). Protokolo kopija raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis pateikiama ESFA.

15. Įgyvendinant projektą, turi būti vykdomos šios veiklos:

15.1. integralios pagalbos teikimas vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims jų namuose;

15.2. integralios pagalbos teikimas valstybės ir savivaldybių įstaigose, kuriose įgyvendinamos ikimokyklinio ugdymo programos ikimokyklinio amžiaus vaikams su negalia (iki 7 m.);

15.3. vaikus su negalia, suaugusius asmenis su negalia, senyvo amžiaus asmenis namuose prižiūrinių asmenų parengimas juos prižiūrėti (pagalba prižiūrint patiems) (iki 5 val. konsultacijų projekto įgyvendinimo laikotarpiu vienam iš prižiūrinių asmenų);

15.4. psichologinės pagalbos teikimas integralios pagalbos gavėjams, juos prižiūrintiems asmenims, integralią pagalbą teikiantiems darbuotojams (iki 5 val. konsultacijų projekto įgyvendinimo laikotarpiu vienam asmeniui ar šeimai);

15.5. integralią pagalbą teikiančių mobiliųjų komandų narių kompetencijų, profesinės kvalifikacijos tobulinimas;

15.6. integralią pagalbą teikiančių mobiliųjų komandų aprūpinimas slaugos priemonėmis, įranga, įrenginiais (darbo priemonėmis, reikalingomis integraliai pagalbai teikti) ir transporto priemonėmis (transporto priemonės nuoma, transporto išlaidų kompensavimas);

15.7. neformalios pagalbos skatinimo renginių (darbuotojams, teikiantiems integralią pagalbą, šeimos ir bendruomenės nariams) organizavimas;

15.8. metodinės pagalbos teikimas integralios pagalbos teikėjui, jam įgyjant licencijas, higienos pasus bendruomeninei ir (ar) bendrosios praktikos slaugai teikti (jei integralią pagalbą teikiančioje įstaigoje jų nėra).

16. Integralią pagalbą teikia mobiliosios komandos, laikydamosi Socialinių paslaugų įstatymo 4 straipsnyje nustatytų principų.

17. Projekte turi būti numatyta, kad, organizuojant integralios pagalbos teikimą, tos pačios mobiliosios komandos nariai bus įdarbinti toje pačioje integralią pagalbą teikiančioje įstaigoje (išskyrus reabilitacijos specialistus, psichologus, kurių paslaugos prireikus gali būti perkamos iš kitų asmenų).

18. Integralios pagalbos vaikui su negalia, suaugusiam asmeniui su negalia, senyvo amžiaus asmeniui teikimo trukmė – iki 10 valandų per parą, iki 7 dienų per savaitę.

19. Siekiant patenkinti asmenų poreikį gauti integralią pagalbą ne tik darbo dienomis, mobiliosios komandos narių darbo laikas gali būti apskaitomas pagal suminę darbo laiko apskaitą.

20. Bendrosios praktikos slaugos paslaugos, teikiant integralią pagalbą, teikiamos vadovaujantis Bendrosios praktikos slaugos paslaugų teikimo integralią pagalbą gaunantiems asmenims tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. V-691 „Dėl Bendrosios praktikos slaugos paslaugų teikimo integralią pagalbą gaunantiems asmenims tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Slaugos paslaugos neapima paliatyviosios slaugos, kuri teikiama vadovaujantis Stacionarinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. V-14 „Dėl Stacionarinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo ir Ambulatorinių paliatyviosios pagalbos paslaugų suaugusiesiems ir vaikams teikimo ir apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis reikalavimų aprašo patvirtinimo“, taip pat slaugos, kurią teikia pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų slaugytojai, slaugos paslaugas teikiantys vadovaudamiesi Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose teikimo tvarkos aprašu.

22. Įgyvendinant projektą, tinkamomis finansuoti laikomos išlaidos, skirtos:

22.1. slaugos specialistų darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms finansuoti, reabilitacijos specialistų (pvz., kineziterapeutų, gydomojo masažo specialistų ir kt.) darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms finansuoti, prireikus – reabilitacijos namuose paslaugoms pirkti;

22.2. mobiliųjų komandų nariams mokytį, jų profesinei kompetencijai tobulinti;

22.3. psichologinei pagalbai integralios pagalbos paslaugų gavėjams, juos prižiūrintiems asmenims, integralią pagalbą teikiantiems darbuotojams teikti;

22.4. slaugos priemonėms, įrangai, įrenginiams (darbo priemonėms, reikalingoms integraliai pagalbai teikti) įsigyti;

22.5. transporto priemonių, skirtų mobiliosioms komandoms vykti pas klientus, nuomai;

22.6. mobiliųjų komandų narių transporto išlaidoms kompensuoti;

22.7. projektui administruoti ir vykdyti (projektą administruojančių asmenų darbo užmokesčiui ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms finansuoti ar projekto administravimo paslaugoms pirkti ir kt.);

22.8. kitos išlaidos, susijusios su veiksmų plano 15 punkte nurodytų veiklų vykdymu (pvz., būtinos integralią pagalbą teikiančios įstaigos pasirengimui teikti bendrosios praktikos ar bendruomeninės slaugos ir dienos socialinės globos, reabilitacijos namuose paslaugas (jei įstaiga neturi licencijų, higienos pasų, kitų dokumentų, reikalingų šioms paslaugoms teikti).

23. Veiksmų plano 22 punkte nurodytos išlaidos integraliai pagalbai teikti, pateikus jas pagrindžiančius dokumentus, laikomos tinkamomis finansuoti, jei yra patirtos nuo 2022 m. sausio 1 d. ir nebuvo finansuotos pagal Integralios pagalbos plėtros veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. A1-435 „Dėl Integralios pagalbos plėtros veiksmų plano patvirtinimo“.

24. Išlaidos, netinkamos finansuoti pagal veiksmų planą, bet būtinos integraliai pagalbai teikti (pvz., socialinių darbuotojų, individualios priežiūros darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos), finansuojamos iš savivaldybių biudžetams skiriamų valstybės specialiųjų tikslinių dotacijų asmenų, turinčių sunkią negalią, socialinei globai teikti ir (ar) iš savivaldybių biudžetų lėšų, asmenų lėšų, sumokėtų už dienos socialinę globą.

IV SKYRIUS LAUKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

25. Įgyvendinant veiksmų planą:

25.1. bus paskatinta integralios pagalbos vaikams su negalia, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims plėtra, padidės šios pagalbos prieinamumas ir kokybė;

25.2. ikimokyklinio amžiaus vaikai su negalia (iki 7 m.) bus įtraukti į valstybės ir savivaldybių įstaigų įgyvendinamas ikimokyklinio ugdymo programas.

26. Veiksmų plano įgyvendinimas bus vertinamas pagal šiuos kriterijus:

26.1. asmenų, gavusių integralią pagalbą, skaičius – 6 357;

26.2. integralios pagalbos gavėjų, palankiai vertinančių gaunamų paslaugų kokybę, dalis – 95 proc.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Projekto partneriai, pasibaigus kiekvienam ketvirčiui, iki einamojo mėnesio 10 dienos elektroninių ryšių priemonėmis pateikia ESFA ir savivaldybei, kurios teritorijoje teikia integralią pagalbą, ketvirčio integralios pagalbos teikimo ataskaitas, užpildydami formą, pateiktą veiksmų plano priede. ESFA apibendrina iš projekto partnerių gautą informaciją ir, pasibaigus kiekvienam ketvirčiui, iki einamojo mėnesio 20 dienos elektroninių ryšių priemonėmis pateikia

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ketvirčio integralios pagalbos teikimo ataskaitas pagal veiksmų plano priede pateiktą formą.

28. Veiksmų plane numatytų projekto veiklų įgyvendinimas finansuojamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Numatyta bendra lėšų suma – 43 940 212 Eur.

29. Veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną vykdo ir pasiektą pažangą vertina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

30. Dokumentai saugomi Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektų atskaitomybę reglamentuojančių teisės aktų ir Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

31. Asmens duomenys tvarkomi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų apsaugą ir tvarkymą, nustatyta tvarka.

32. Duomenų subjekto teisės įgyvendinamos Reglamento (ES) 2016/679 ir duomenų valdytojo, į kurį kreipiamasi dėl duomenų subjekto teisių įgyvendinimo, nustatyta tvarka.
